

Παραμένουν λίγα τα εμπορικά κέντρα στην ελληνική αγορά

Σημαντική υστέρηση ακόμα και σε σύγκριση με τη γειτονική Βουλγαρία

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Πολύ υψηλές είναι οι μελλοντικές προοπτικές των εμπορικών κέντρων στην ελληνική αγορά, καθώς η χώρα μας εμφανίζει το χαμπλότερο ποσοστό διείσδυσης των ακινήτων αυτών σε παγευρωπαϊκό επίπεδο. Μάλιστα, με δεδομένη και τη μεσολάβηση της οικονομικής κρίσης που συρρικνώνει την επενδυτική δραστηριότητα, αλλά και την έλειψη μεγάλων επιφανειών στην Αττική, που διοσχεράζει την ανάπτυξη υπερτοπικών εμπορικών πόλων, η Ελλάδα έχει πλέον φτάσει στο σημείο να υστερεί σημαντικά, ακόμα και σε σύγκριση με τη γειτονική Βουλγαρία.

Με βάση τα στοιχεία σχετικής έρευνας της Cushman & Wakefield, στη χώρα μας αντιστοιχούν μόλις 56 τ.μ. μεικτής εκμισθώσης επιφάνειας εμπορικών κέντρων ανά 1.000 κατοίκους, έναντι 88 τ.μ. στη Σερβία και 103 τ.μ. στη Βουλγαρία, δύο χώρες, δύοπις η αγοραστική δύναμη των καταναλωτών αυξάνεται τα τελευταία χρόνια, παρότι ξεκίνησαν από σημαντικά χαμηλότερη αφετηρία έναντι της Ελλάδας. Αντίστοιχα, στη Ρουμανία, αναλογούν 107 τ.μ. εμπορικών κέντρων ανά 1.000 κατοίκους, δείγμα της μεγάλης ανάπτυξης που έχουν οπιμείωσει οι υπόλοιπες αγορές των Βαλκανίων.

Στην κορυφή της Ευρώπης βρισκούνται οι σκανδαναβικές χώρες. Στη Νορβηγία αντιστοιχούν 857 τ.μ. εμπορικών κέντρων ανά 1.000 κατοίκους, στη Φινλανδία 464 τ.μ. και στη Σουηδία 380 τ.μ. Επίσης, στην Ισπανία και στην Ιταλία, χώρες του ευρωπαϊκού Νότου, αντιστοιχούν 248 τ.μ. και 229 τ.μ., ενώ στη Γερμανία το σχετικό μέγεθος διαμορφώνεται σε 177 τ.μ. Ταυτόχρονα βέβαια, τα στοιχεία αυτά καταδεικνύουν και τις πολύ σημαντικές προοπτικές που έχει ο τομέας αυτός στην ελληνική αγορά ακινήτων, παρότι τα τελευταία

Στο ναδίρη η διείσδυση των εμπορικών κέντρων στην Ελλάδα σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη

ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ/1.000 ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ

ΠΗΓΗ: Cushman & Wakefield

Στη χώρα μας αναλογούν 56 τ.μ. εμπορικών κέντρων ανά 1.000 κατοίκους έναντι 88 τ.μ. στη Σερβία και 103 τ.μ. στη Βουλγαρία.

χρόνια το πλεκτρονικό εμπόριο έχει κερδίσει μερίδιο έναντι των φυσικών καταστημάτων και εξελίσσεται σε ένα οπομαντικό πρόσθιθετο κανάλι πωλήσεων και διανομής προϊόντων. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο τα σύγχρονα εμπορικά κέντρα εξελίσσονται και προσθέτουν το στοιχείο της «εμπειρίας» για τους επικέπτες τους, τόσο σε ό,τι αφορά τον σχεδιασμό τους, που είναι δύο και πιο εντυπωσιακός, όσο και σε επίπεδο λειτουργίας.

Για παράδειγμα, προστίθενται στοιχεία όπως υπαίθριοι χώροι καταστημάτων, εστιατόρια (πέραν του πρόχειρου φαγητού που κυριαρχούσε μέχρι πρότινος), εκδηλώσεις πολιτισμού και άλλες δραστηριότητες, ώστε να προσέλκυουν επισκέπτες.

Σήμερα στην Ελλάδα λειτουργούν περίπου 500.000 τ.μ. εμπορικών κέντρων ή πάρκων (ακινητά με ελάχιστη εκμισθώση με επιφάνεια 10.000 τ.μ.), εκ των οποίων τα 282.750 τ.μ. βρίσκονται στην Αττική, τα 100.000 τ.μ. στη Θεσσαλονίκη και τα υπόλοιπα κατανέμονται σε διάφορες περιοχές της χώρας, όπως η Λάρισα (26.700 τ.μ.), η Πάτρα (17.000 τ.μ.) και η Κόρινθος (15.000 τ.μ.). Η Trade Estates AE-EAP έχει εξελιχθεί σε πηγέτιδα δύναμη στον χώρο, επενδύοντας συστηματικά στην ανάπτυξη και λειτουργία εμπορικών πάρκων, με αποτέλεσμα σήμερα να διαχειρίζεται περίπου 208.000 τ.μ.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

εμπορικών πάρκων (με ελάχιστη εκμισθώση με επιφάνεια τουλάχιστον 10.000 τ.μ.), με το μεγαλύτερο εξ αυτών να είναι το Smart Park. Ακολουθεί η Lamda Development με 179.000 τ.μ.

Οστόσο τα μεγέθη αυτά θα διαφοροποιηθούν σίγουρα τα επόμενα χρόνια, κυρίως λόγω των αναπτύξεων που δρομολογούνται στο Ελληνικό. Η μετατροπή της Ελλάδας σε έναν λαϊκό ιδιοκτητικό τομέα εμπορικών κέντρων στο χαρτοφυλάκιο της, μέσω του The Ellinikon Mall των 100.000 τ.μ. και τη Riviera Galleria των 20.000 τ.μ., με αποτέλεσμα να ελέγχει συνολικά σχεδόν 300.000 τ.μ. Αντίστοιχα, η Trade Estates θα προσθέσει τουλάχιστον άλλα 38.500 τ.μ., εκ των οποίων 28.500 τ.μ. θα αφορούν τη δική της επένδυση στον εμπορικό πόλο του Ελληνικού, φτάνοντας σχεδόν τα 250.000 τ.μ. εμπορικών πάρκων.